

Vayigash: Gen. 44.18-47.27.

From Midrash Rabbah

Sources

The Soncino Midrash Rabbah

Available through <http://davka.com>

(©1983 The Soncino Press, Ltd.)

is a product of Judaica Press, Inc. Brooklyn, NY, pursuant to exclusive license.

This source includes Hebrew and translation only.

The New Bantam-Megiddo Hebrew & English Dictionary

ISBN 0-553-26387

Edits and extra notes by Rabbi Hall

I broke up the Hebrew text and copied the translation for “line by line” understanding.

Hebrew definitions from *Davka Writer* dictionary and thesaurus.

א ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך דבר באדוני אדוני ואל
יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה

VAYYIGASH -- 1. THEN JUDAH CAME NEAR UNTO HIM, AND SAID: OH MY LORD, etc. (XLIV, 18).

(משלי ו) בני אם ערבת לרעך וגו' נוקשת באמרי פיך וגו' עשה זאת וגו'

It is written, *My son, if thou art become surety for thy neighbour, if thou hast struck thy hands for a stranger--thou art snared by the words of thy mouth, thou art caught by the words of thy mouth--Do this now, my son, and deliver thyself, etc. (Prov. VI, 1 ff.).*

א"ר חנינא ברה מן שלש והדבק בשלש

R. Hanina said: Fly from three things, and cleave to three.

ברח מן הפקדונות ומן המיאונים ומלעשות ערבות בין אדם לחבירו

Fly from three things: From bailments, from *mi'unim*,¹ and from becoming a third party between a man and his neighbour.²

1. <i>mi'unim</i> - To find a husband for a young girl whose parents have died. She may then reject your choice and his parents could sue you in court.   2. man and his neighbour. Holding of the surety for two people can cause you to be sued by either or both of the other parties. The word translated neighbor is חבירו <i>chaveyro</i> which should be translated "his friend."

הדבק בחליצה ובהפרת נדרים ובהבאת שלום שבין אדם לחבירו
א"ר ברכיה

And cleave to three: To *halizah*³, remission of vows, and making peace between a man and his neighbour.

3. <i>halizah</i> Rescue, save, taking off, removing, removal, (shoes), extraction as in the case of Boaz and the near kinsman.

R. Berekiah quoted the verse, 'My son, if thou art become surety for thy neighbour' [as referring to these things from which men should fly].

R. Simeon b. Abba said: The word *pikkadon* (bailment) has no other meaning than *puk dun* (go forth to the law-courts)!³

א"ר שמעון בר אבא לית שמיה פקדון אלא פוק דון ד"א בני אם ערבת
לרעך זה יהודה אנכי אערבנו

Another interpretation: 'My son, if thou art become surety to thy neighbour' applies to Judah, who said: I will be surety for him (Gen. XLIII, 9).

(שם) תקעת לזר כפיך מידי תבקשנו נוקשת באמרי פיך אם לא הביאותי
אליך

If thou hast struck thy hands for a stranger'--Of my hand shalt thou require him (ib.). 'Thou art snared by the words of thy mouth, thou art caught by the words of thy mouth' -If I bring him not unto thee, and set him before thee (ib.).

עשה זאת בני והנצל לך והדבק בעפר רגליו וקבל מלכותו ואדנותו ויגש
אליו יהודה:

'Do this now, my son'-cast thyself in the dust at his feet and proclaim him king over thee; hence it is written, THEN JUDAH CAME NEAR UNTO HIM, AND SAID: OH MY LORD.

מדרש רבה בראשית פרשה צג סימן ב

ב (תהלים מח) כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו

For, lo, the kings assembled themselves, they were wroth¹ together (Ps. XLVIII, 5).

כי הנה המלכים זה יהודה ויוסף עברו יחדיו זה נתמלא עברה על זה וזה נתמלא עברה על זה

2 *'For, lo, the kings assembled themselves'* alludes to Judah and Joseph²; *'They were wroth together,'* each being filled with wrath at the other.

(שם) (המה ראו בן תמהו (בראשית מג) ויתמהו האנשים איש אל רעהו (תהלים מח)

They saw, straightway they were amazed (ib.)--And the men were amazed one with another (Gen. XLIII, 33).

נבהלו נחפזו ולא יכלו אחיו וגו' רעדה אחזתם שם אלו

They were affrighted, they hasted away (Ps. loc. cit.)--And his brethren could not answer him, for they were affrighted at his presence (Gen. XLV, 3). Trembling took hold of them there, pangs, as of a woman in travail (Ps. XLVIII, 7):

השבטים אמרו מלכים מדיינים אלו עם אלו אנו מה איכפת לנו

this alludes to the tribal ancestors, who exclaimed, 'When kings contend with each other, what has it to do with us?

יאי למלך מדיין עם מלך ויגש אליו יהודה

It is fitting for a king to contend with a king! ' Therefore, THEN JUDAH CAME NEAR UNTO HIM.

(איוב מא) אחד באחד יגשו זה יהודה ויוסף ורוח לא יבא ביניהם

One is so near to another (Job XLI, 8) applies to Judah and Joseph; That no air can come between them (ib.),

אלו השבטים אמרו מלכים מדיינים אלו עם אלו אנו מה איכפת לנו:

to the tribal ancestors, who exclaimed, ' When kings contend with each other, what has it to do with us?

It is fitting for a king to contend with a king! ' Therefore, THEN JUDAH CAME NEAR UNTO HIM, etc.

מדרש רבה בראשית פרשה צג סימן ג

ג ד"א ויגש אליו יהודה כתיב (משלי כה) תפוחי זהב במשכויות כסף תרגם עקילם

הגר חזורין דדהב בנו דיסקריין דכסף

3. *Like apples of gold in settings of silver is a word fitly spoken (Prov. XXV, 11).* Akilas the proselyte rendered the verse: like apples of gold on a silver plate. *Is a word fitly spoken* [lit. 'a word spoken on its wheels']:

(שם) (דבר דבור על אופניו מה אופן זה מראה פנים מכל צד כך היו דבריו של יהודה

נראים לכל צד בשעה שדבר עם יוסף:

as a wheel shows a front on all sides,³ so were Judah's words when he spoke to Joseph logical [seen] from all angles. Thus, THEN JUDAH CAME NEAR UNTO HIM.

מדרש רבה בראשית פרשה צג סימן ד

ד ד"א ויגש אליו יהודה וגו' כתיב (שם כ) מים עמוקים עצה בלב איש וגו'

4. *Counsel in the heart of man is like deep water; but a man of understanding will draw it out (ib. XX, 5).*

לבאר עמוקה מלאה צונן והיו מימיה צונננין ויפין ולא היתה בריה יכולה לשתות

הימנה

This may be compared to a deep well full of cold and excellent water, yet none could drink of it.

בא אחד וקשר חבל בחבל ונימה בנימה משיחה במשיחה ודלה הימנה ושתה

Then came one who tied cord to cord and thread to thread, drew up its water and drank, whereupon all drew water thus and drank thereof.

התחילו הכל דולין הימנה ושותין כך לא זו יהודה משיב ליוסף דבר על דבר עד
שעמד על לבו:

In the same way Judah did not cease from answering Joseph word for word until he penetrated to his very heart.
Thus, THEN JUDAH CAME NEAR UNTO HIM.

מדרש רבה בראשית פרשה צג סימן ה 5

ה ויגש אליו יהודה (עמוס ט) הנה ימים באים נאם ה' ונגש חורש וגו'

5. Behold, the days come, saith the Lord, that the plowman shall overtake the reaper, etc. (Amos IX, 13)
חורש זה יהודה בקוצר זה יוסף שנאמר (בראשית לג) והנה אנחנו מאלמים אלומים
ודורך

'The plowman shall overtake' alludes to Judah; 'The reaper,' to Joseph, as he said, For, behold, we were binding sheaves, etc. (Gen. XXXVII, 7).

ענבים זה יהודה (זכריה ט) כי דרכתני לי יהודה קשת במושך

And the treader of grapes (ib.) alludes to Judah, as it says, For I have trodden Judah for Me (Zech. IX, 13);

חזרע זה יוסף שמשך זרעו של אביו והורידו למצרים

Him that soweth the seed (Amos loc. cit.), to Joseph who drew¹ his father's seed and brought them down to Egypt.

כדכתיב (הושע יא) בחבלי אדם אמשכם (יזאל ה) ויטפו הרים עסים אלו השבטים

אמרו מלכים מדיינים אלו עם אלו אנו מה איכפת לנו:

And the mountains shall drop sweet wine, etc. (ib.) alludes to the tribal ancestors, who exclaimed, 'When kings contend with each other, what has it to do with us? It is fitting for a king to contend with a king!'² Thus, THEN JUDAH CAME NEAR UNTO HIM.

מדרש רבה בראשית פרשה צג סימן ו

ו ד"א ויגש אליו יהודה ר' יהודה ר' נחמיה ורבנן ר' יהודה אומר הגשה למלחמה היך

6. THEN JUDAH CAME NEAR UNTO HIM. R. Judah, R. Nehemiah, and the Rabbis commented. R. Judah said:
He came near for battle,

מד"א (שמואל ב י) ויגש יואב והעם אשר עמו למלחמה

as in the verse, So Joab and the people that were with him drew nigh unto battle (II Sam. X, 13).

רבי נחמיה אומר הגשה לפיוס המד"א (יהושע יד) ויגשו בני יהודה אל יהושע לפיוסו

R. Nehemiah said: He came near for conciliation, as in the verse, Then the children of Judah drew near unto Joshua (Josh. XIV, 6)--to conciliate him.

רבנן אמרי הגשה לתפלה (מלכים א יח) ויגש אליהו הנביא ויאמר ה' אלהי וגו'

The Rabbis said: Coming near applies to prayer, as in the verse, And it came to pass at the time of the evening offering, that Elijah the prophet came near, etc. (I Kings, XVIII, 36).

ר"א אמר פשט להון אם למלחמה אני בא אם לפיוס אני בא אם לתפלה

R. Leazar combined all these views: I come whether it be for battle, for conciliation, or for prayer.³

אני בא בי אדוני בי ולא ביה אם לממלא מיא אנא אם לשמשא אנא אם למפצע

קיסין אנא

BI ADONI (OH MY LORD). Take me (bi) not him (beh): If thou desirest a slave to draw water, I am the man; if to serve thee, I am the man; if to chop wood, I am the man.

ד"א בי אדוני ביה את מעכיר עלינו אדוני שכך אמרת לנו הורידוהו אלי וגו' זו היא

השמת עין נהפך הדבר שאמרת לסמיות עינים

Another interpretation of BI ADONI: thou doest us a wrong (bay), my lord, for thou didst say to us, Bring him down to me, that I may set my eyes upon him (Gen. XLIV, 21)--is this setting thine eyes on him?

אמר רבי סימון בנימוסות שלנו כתיב (שמות כב) ואם אין לו ונמכר בגניבתו וזה יש
לו לשלם

R. Simon said: [Judah pleaded]: 'In our law it is written, *He shall make restitution; if he have nothing, then he shall be sold for his theft* (Ex. XXII, 2); but he [Benjamin] has wherewith to make restitution.'

ידבר נא עבדך יכנסו דברי באזנך

LET THY SERVANT, I PRAY THEE, SPEAK A WORD IN MY LORD'S EARS. Let my words enter thy ears,' he urged.'

זקנתו של זה על ידי שמשכה פרעה לילה אחת לקה בנגעים הוא וכל ביתו

Because Pharaoh took this youth's grandmother for but one night, he and his household were smitten with plagues,

דכתיב (בראשית יב) וינגע ה' את פרעה הזהר שלא ילקה אותו האיש בצרעת אמו

של זה לא מתה אלא מקללתו של אבא

as it says, *And the Lord plagued Pharaoh and his house with great plagues because of Sarai Abram's wife* (Gen. XII, 17); take heed then lest thou be smitten with leprosy. His [Benjamin's] mother died through nought save his father's curse,

ומן תמן מיתת לה (שם לא) עם אשר תמצא את אלהיך לא יהיה

as it says, *With whomsoever thou findest thy gods, he shall not live* (ib. XXXI, 32);

הזהר שלא יחול בך קללה אחת ואותו האיש מת

take heed lest he hurl a curse against thee and thou diest.

שנים ממנו נכנסו לכרך אחד ושלוש נקבה

Again, two of us entered a large city and destroyed it. There it was on account of a woman.¹

כאן בשביל זכר על חיבת העין בא על אכסניא של הקב"ה שנאמר בו

Here that it is on account of a man, the beloved of the eyes, the one who gives hospitality to the Holy One, Blessed be He as it says, *Of Benjamin*

(דברים לג) חופף עליו כל היום על אחת כמה וכמה ד"א ידבר נא עבדך וגו'

The beloved of the Lord shall dwell in safety by Him; He covereth him all the day, and He dwelleth between his shoulders (Deut. XXXIII, 12)² --how much the more so!

אמר רבי ירמיה בר שמעיה דבר אני מוציא מבפנים ומכניס דבר בנא ומכלה אתכם

LET THY SERVANT, I PRAY THEE, SPEAK A WORD, etc. R. Jeremiah b. Shemaiah said: [Judah exclaim]: 'I will but utter a word (*dabar*), and bring a plague (*deber*) upon them!'

אמר רבי חנין בשעה שהיה יהודה מעלה חמה היו שערות לבו בוקעות כליו ויוצאות

R. Hanan said: When Judah was filled with anger, the hairs from his chest would pierce right through his clothes and force their way out,

והיה נותן עששיות של ברזל לתוך פיו ומוציאן כאבק כי כמוך כפרעה

and he would put iron bars into his mouth and bring them out ground to powder.

FOR THOU ART EVEN AS PHARAOH.

מה פרעה גוזר ואינו מקיים אף את גוזר ואינך מקיים

Just as Pharaoh decrees [promises] and does not fulfil his decree, so dost thou decree and not fulfil.

מה פרעה להוט אחר הזכרים אף אתה כן מה פרעה מלך ואתה שני לו בארץ

מצרים כך אבא מלך בארץ כנען

As Pharaoh lusts for males, so dost thou.³ As Pharaoh is a king and thou art second to him, so is my father a king in the land of Canaan

ואני שני לו ואם שולף אני את חרבי ממך אני מתחיל ובפרעה רבך אני מסיים

and I am second to him. If I draw my sword, I will begin with thee and finish with Pharaoh.

אלו אמר מפרעה אני מתחיל היה מניחו כיון שאמר ממך אני מתחיל רמז למנשה
ורפש חד רפש וזעת כל פלטיין

Now had he said, I will begin with Pharaoh and end with thee, he would have left him alone. But when he said, I will begin with thee, he made a sign to Manasseh, who gave one stamp on the floor at which the whole palace trembled.

אמר דין רפש מן בית אבא כיון דחמי מיליה כן שרי משתעי מילין רכיכין אדוני
שאל:

Woe! he [Judah] cried out; such a stamp can only be from my father's house.¹ When he saw that matters were thus, he began speaking with gentle words: *My lord asked... And we said unto my lord.*